

DOLENJSKI GOZDAR

glasilo delavcev
gozdnega gospodarstva
Novo mesto

letnik XIV

avgust 1979

št. 8

V gredicah enoletnih in dvoletnih semenk je treba pletev opraviti še ročno. Stalni delavki v drevesnici Gradac so pri tem delu pomagali dijakinje in dijaki iz Črnomlja. Dijakinje so plele smreko, dijaki pa v spodnji drevesnici sadike hrasta. (Foto J. P.)

Za 32 ods. več čistega dohodka

Poslovni uspeh Gozdnega gospodarstva Novo mesto v obdobju od 1. 1. 1979 do 30. 6. 1979: celotni prihodek je za 32 odst. večji kot v enakem lanskem obdobju, materialni stroški za 42 odst., amortizacija za 18 odst., dohodek za 25 odst., medtem ko smo ustvarili čistega dohodka za 32 odst. več — Za sklade: 60 odst. več kot lani v tem času

Doseženi poslovni rezultati za I. polletje 1979 so ugodni za vse TOZD in TOK, tako v odnosu na plan kakor tudi v odnosu na isto obdobje preteklega leta. Značilno za letošnji poslovni uspeh v TOZD je to, da so rezultati dokaj izenačeni, kar pomeni, da ni med TOZD takih razlik, kakršne so bile preteklo leto. Vzrok za to so dogovori o ustvarjanju in delitvi dohodka, ki se znotraj delovne organizacije čedalje bolj uveljavljajo. Z letnim gospodarskim načrtom določamo pogoje gospodarjenja posamezne TOZD in že v planu ugotovljamo, kakšno bo prelihanje dohodka med TOZD glede na različne proizvodne in naravne pogoje gospodarjenja v gozdnih družbenega sektorja. Prelihanje opravljamo tudi na področju gojenja z bio-

loško amortizacijo, ki jo obravnavamo v skladu z republiški predpisi od posekanega lesa.

Pri izkoriščanju opravljamo prelihanje denarja glede na 12. člen republiškega zakona o gozdovih tako, da bolj donosni gozdovi prispevajo denar za manj donosne gozdove.

Rezultate gospodarjenja smo prikazali v za to posebej pripravljenih tabelah. V tabeli št. 1 smo prikazali rezultat Gozdnega gospodarstva kot celote, in sicer v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta in s planom za leto 1979.

Celotni prihodek je dosežen v višini 189.738,44 din in je za 32 odstokov višji kot v istem obdobju preteklega leta in za 6 odstokov višji od 1/2 plana za leto 1979. Na tako visok porast

celotnega prihodka je vplival predvsem večji fizični obseg proizvodnje v družbenem in še posebej v zasebnem sektorju v odnosu na preteklo leto. Indeks porasta proizvodnje v družbenem sektorju je 102 odstotka, v zasebnem sektorju pa 107 odstokov glede na preteklo leto. Glede na plan je indeks proizvodnje v družbenem sektorju 49, v zasebnem sektorju pa 83 odstokov.

Ti kazalci nam povedo, da je pričakovati v družbenem sektorju v drugi polovici leta boljše rezultate zaradi večjega obsega proizvodnje, ki jo pričakujemo v II. polovici leta, v zasebnem sektorju pa slabše, ker je glavna sezona odkupa bila v I. polletju.

Na porast celotnega prihodka so vplivale tudi dosežene prodajne

OMEJITEV PROMETA Z OSEBNIMI AVTOMOBILI

Prav gotovo vas bo zanimalo, kako je vplivala omejitev prometa z osebnimi avtomobili na službeni osebni promet na gozdnem gospodarstvu Novo mesto. Iz podatkov, ki smo jih dobili na računovodstvu je razvidno, da smo prevozili in obračunali aprila letos, pred omejitvijo 66.871 km, junija pa 57.945 km ali za 13 % manj.

Cesta Javhe - Korinj

Gozdno gospodarstvo Novo mesto je dosedaj že sodelovalo pri gradnji lepega števila medkrajevnih cest.

Letos bo zgrajena kamionska cesta Javhe - Korinj, dolga 1917 m. Pri gradnji sodelujejo JLA, krajevna skupnost Ambrus, ZKGP Kočevje TOZD Gozdarstvo Velike Lašče, občinska skupščina Grosuplje, TOZD Gradnje, TOZD gozdarstvo Straža in TOK Gozdarstvo Novo mesto. Projekt, ki so ga izdelali na TOZD Gradnje, je vreden 100.000 din, razen tega pa bosta obe omenjeni temeljni organizaciji GG Novo mesto prispevali še vsaka po 50.000 din za pesek in kamen. Tako znaša vrednost našega prispevka 200.000 din.

Cesta, ki bo za prebivalce bližnjih vasi lepa pridobitev, bo zgrajena v kratkem času enega meseca. Zaključek del naj bi bil že 1. septembra letos.

jne cene, ki so višje za 22 odstokov v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta.

Materialni stroški so doseženi v višini 86.760.551,19 din in so za 42 odstokov višji kot v istem obdobju preteklega leta. Na večji porast materialnih stroškov je vplival večji odkup lesa v zasebnem sektorju ter drugi stroški, ki nenehno nara-

(Nadaljevanje na 86. str.)

POSLOVNI USPEH GOZDNEGA GOSPODARSTVA NOVO MESTO
V OBDOBJU OD 1.1.1979 DO 30.6.1979

Zap. št.	Elementi	Doseženo 30.6.1978	Plan 1979	Doseženo do 30.6.1979	Indeks 79/78	Indeks 79/plan
1.	Celotni prihodek	143.657.867,23	338.047.512,00	189.721.738,44	132	56
2.	Materijski stroški	61.272.507,25	155.883.319,00	86.760.551,19	142	56
3.	Amortizacija	4.218.546,25	10.816.111,00	4.986.696,00	118	46
4.	Dohodek (1-2-3)	78.166.813,73	171.348.082,00	97.974.491,25	125	57
5.	Pogodbene in zakonske obveznosti	29.463.655,70	65.137.855,00	33.613.668,00	114	52
6.	Čisti dohodek (4-5)	48.703.158,03	106.210.227,00	64.360.823,25	132	61
7.	Za osebne dohodke	32.810.300,56	83.744.800,00	38.895.378,75	119	46
8.	Za sklade 6-7 ali (9+10+11+12)	15.892.857,47	22.465.427,00	25.465.444,50	160	113
9.	Za rezervni sklad	1.581.095,69	3.952.350,00	2.297.124,25	145	58
10.	Za skl.skup.porabe stan.del	1.238.848,25	4.848.164,00	2.253.289,75	182	46
11.	Za skl.skup.por.prosti del	3.245.664,58	9.200.498,00	3.087.839,28	95	34
12.	Za poslovni sklad	9.827.248,95	4.464.415,00	17.827.131,22	181	399
13.	Povpreč.štev.zaposl.konec meseca	658	717	681	103	95
14.	Povpr.neto OD po vkalk.urah	5310	6480	6753	127	104

Zap. št.	Elementi	GG SKUPAJ	TOZD NOVO MESTO	TOZD STRAŽA	TOZD PODTURN	TOZD ČRMOŠNJICE
1.	Celotni prihodek	187.701.100,04	22.379.799,35	32.067.102,05	25.123.306,55	17.483.513,94
2.	Del prih.po št.12.Zak.o gozd.	2.020.638,40	61.458,20	-	-	-
3.	Skup.celotni prihodek (1+2)	189.721.738,44	22.441.257,55	32.067.102,05	25.123.306,55	17.483.513,94
4.	Materijski stroški	96.760.551,19	9.530.513,02	16.552.422,60	8.541.108,15	6.758.534,05
5.	Amortizacija	4.218.546,25	7.77.596,00	8.3.714,00	1.025.468,00	888.772,00
6.	Dohodek (3-4-5)	97.974.491,25	12.173.143,53	16.709.965,45	15.556.730,40	9.876.207,89
7.	Pogodb.in zak.obv.iz dohodka	31.593.029,10	3.696.132,55	4.222.827,00	5.686.110,40	3.628.774,25
8.	Obvez.po št.12.Zak.o gozdovih	2.020.638,40	-	6.52.292,90	1.142.686,80	285.658,70
9.	Čisti dohodek (6-7-8)	64.360.823,25	8.477.010,98	9.215.545,55	8.727.933,20	6.001.774,94
10.	Za osebne dohodke	38.895.378,75	5.967.971,50	5.915.152,55	5.854.004,95	4.679.744,05
11.	Za sklade (skupaj)	25.465.444,50	2.509.039,48	3.700.693,00	2.273.928,25	1.322.030,89
12.	Izruba	-	-	-	-	-
13.	Za rezervni sklad	2.297.124,25	304.328,60	366.774,15	388.918,25	246.905,20
14.	Za skl.skup.por.stanov.del	2.253.289,75	3.2.598,60	337.130,45	335.842,95	267.729,45
15.	Za skl.skup.por.prosti del	3.087.839,28	336.000,00	300.000,00	318.000,00	252.000,00
16.	Za poslovni sklad	17.827.131,22	1.926.112,28	2.696.738,40	1.831.167,05	555.396,24
17.	Povprečno štev.zaposlenih	681	112	100	106	84
18.	Povpreč.OD po vkalk.urah	6.753,00	6.376,00	6.558,00	6.704,00	6.697,00

Zap. št.	Elementi	TOZD ČRNOELJ	TOZD GRADNJE	TOK NOVO MESTO	TOK ČRNOELJ	TOK TREBNJE	SKUPNE SLUŽBE
1.	Celotni prihodek	12.862.572,40	7.222.748,05	30.556.715,45	20.382.215,00	11.080.560,45	8.006.566,80
2.	Del prih.po št.12.Zak.o gozd.	1.959.180,20	-	-	-	-	-
3.	Skup.celotni prih. (1+2)	14.821.752,60	7.222.748,05	30.556.715,45	20.382.215,00	11.080.560,45	8.006.566,80
4.	Materijski stroški	3.882.098,15	1.740.762,35	19.094.011,05	12.671.161,30	6.345.166,10	1.634.769,42
5.	Amortizacija	739.704,00	390.994,00	32.134,00	17.794,00	65.844,00	284.676,00
6.	Dohodek (3-4-5)	10.199.950,45	5.090.991,70	11.460.570,40	8.149.259,70	4.669.550,35	6.087.121,38
7.	Pogodb.in zak.obv.iz dohodka	2.206.049,50	1.251.152,55	4.349.070,15	3.165.518,50	1.650.386,10	537.009,60
8.	Čisti dohodek (6-7-8)	7.993.901,45	3.839.839,15	7.111.500,25	5.023.741,20	3.019.164,25	5.550.111,78
10.	Za osebne dohodke	5.373.904,95	1.955.150,10	2.887.713,60	1.194.239,10	1.395.623,50	4.111.844,45
11.	Za sklade (skupaj)	2.019.997,00	1.221.659,05	4.553.786,45	3.539.502,10	1.623.540,75	1.438.267,33
12.	Izruba	-	-	-	-	-	-
13.	Za rezervni sklad	254.998,75	127.274,80	256.514,25	204.731,50	116.738,75	-
14.	Za skl.skup.por.stanov.del	309.444,45	111.326,45	188.071,30	36.352,00	85.065,55	228.428,05
15.	Za skl.skup.por.prosti del	300.000,00	96.000,00	117.000,00	79.000,00	81.000,00	1.209.839,28
16.	Za poslovni sklad	1.155.553,30	1.550.057,80	4.001.401,10	3.169.918,60	1.340.736,45	-
17.	Povprečno štev.zaposlenih	100	32	39	26	27	55
18.	Povprečni OD po vkalk.urah	6.010,00	6.449,00	7.785,00	6.698,00	7.059,00	8.502,00

PREGLED OBVEZNOSTI, KI SE OBRAČUNAVAJO OD DAVČNE OSNOVE
V OBDOBJU OD 1.1.1979 DO 30.6.1979

Zap. št.	Obveznost	SKUPAJ GG	TOZD NOVO MESTO	TOZD STRAŽA	TOZD PODTURN	TOZD ČRMOŠNJICE
1.	Davek iz doh. 5 % od zap.št. 54	1.294.608,10	123.762,30	199.956,65	158.682,20	74.580,95
2.	Prisp.za izobraž.sk.7 % od z.št.23	2.099.517,55	201.947,90	324.355,95	258.050,60	121.728,40
3.	Prisp.za razisk.sk.1,4 % od z.št.28	419.903,50	40.389,60	64.877,20	51.610,10	24.345,65
4.	Vodni prisp. 1 % od zap.št. 54	258.926,25	24.752,45	39.991,35	31.736,45	14.916,20
5.	Star.zav.kmet.0,50 % od z.št. 21	149.965,50	14.424,85	23.170,40	18.432,20	8.694,90
6.	Prisp.za solid.0,3 % od zap.št. 54	77.676,45	7.425,75	11.997,40	9.520,95	4.474,85
7.	Prisp.za žel.1,3 % od zap.št. 32	357.157,95	34.354,25	55.152,70	43.898,10	20.707,75
8.	Prisp.za žel.3,7 % od zap.št. 32	1.016.526,35	97.777,40	157.058,40	124.940,70	58.937,40
SKUPAJ OBRAČUNANE OBVEZNOSTI:		5.674.281,65	544.834,50	876.620,05	696.871,30	328.386,10

Zap. št.	Obveznost	TOZD ČRNOELJ	TOZD GRADNJE	TOK NOVO MESTO	TOK ČRNOELJ	TOK TREBNJE
1.	Davek iz doh. 5 % od zap.št. 54	92.367,65	108.024,70	261.813,65	192.723,75	82.696,25
2.	Prisp.za izobraž.sk.7 % od z.št. 23	150.945,25	174.661,75	422.349,25	310.794,75	134.653,70
3.	Prisp.za razisk.sk.1,4 % od z.št. 28	30.139,05	34.932,35	84.469,85	62.158,95	26.930,75
4.	Vodni prisp. 1 % od zap.št. 54	18.472,55	21.604,95	52.362,75	38.549,30	16.539,25
5.	Star.zav.kmet.0,50 % od z.št. 21	10.781,80	12.475,85	30.167,80	22.199,60	9.618,10
6.	Prisp.za solid.0,3 % od zap.št. 54	5.542,05	6.481,50	15.708,80	11.563,40	4.961,75
7.	Prisp.za žel.1,3 % od z.št. 32	25.677,95	29.712,45	71.847,65	52.870,60	22.906,50
8.	Prisp.za žel. 3,7 % od zap.št. 32	73.083,40	84.566,25	204.489,40	150.477,95	65.195,45
SKUPAJ OBRAČUNANE OBVEZNOSTI:		407.060,70	472.459,80	1.143.209,15	841.338,30	363.501,75

NETO IZPLAČANI OSEBNI DOHODKI V I. POLLETJU 1979

TOZD, TOK	Neto OD	Boleznine	Skupaj	Štev.zap.po vkalk.urah	Povprečni OD
TOZD NOVO MESTO	3.876.365,15	217.262,80	4.093.627,95	107	6376
TOZD STRAŽA	3.771.965,75	201.994,70	3.973.960,45	101	6558
TOZD PODTURN	3.779.114,05	283.238,45	4.062.352,50	101	6704
TOZD ČRMOŠNJICE	3.040.601,95	214.487,40	3.255.089,35	81	6697
TOZD ČRNOELJ	3.479.964,65	161.808,95	3.641.773,60	101	6010
TOZD GRADNJE	1.262.792,30	29.737,60	1.292.530,90	31	6949
TOK NOVO MESTO	1.670.572,00	57.767,70	1.728.339,70	37	7785
TOK ČRNOELJ	979.692,55	25.056,45	1.004.749,00	25	6698
TOK TREBNJE	964.145,35	52.360,40	1.016.505,75	24	7059
DSSS	2.702.384,80	52.120,50	2.754.505,30	54	8502
SKUPAJ:	24.527.610,55	1.296.434,95	26.824.045,50	662	6753

(Nadaljevanje s 85. str.)
ščajo zaradi splošnega porasta cen.

Amortizacija je dosežena v znesku 4.986.696,00 din in je za 18 odstotkov večja kot v istem obdobju preteklega leta in 4 odstotke pod planom, ker nismo še nabavili in aktivirali vseh osnovnih sredstev, ki so bila planirana.

Dohode, ki je rezultat gibanja celotnega prihodka, materialnih stroškov in amortizacije, je dosežen v znesku 97.974.491,25 din in je za 25 odstotkov višji kot lansko leto in za 7 odstotkov v primerjavi s planom.

Pogodbene in zakonske obveznosti, ki jih poravnavamo iz dohodka, znašajo 33.613.668,00 din in so za 14 odstotkov večje od lanskoletnih in za 2 odstotka od plana. Med pogodbene in zakonske obveznosti prištevamo tudi prispevek za financiranje delovne skupnosti skupnih služb, prispevek za biološko amortizacijo in obveznosti po 12. členu zakona o gozdovih. Ko omenjene zakonske obveznosti odštejemo, dobimo dejansko obdavčevanje dohodka in prispevke od bruto dohodkov. Iz teh obveznosti se financira področje splošne in skupne porabe.

Čisti dohodek je najbolj primerljiva kategorija pri poslovnem uspehu. Dobimo ga, ko od dohodka odštejemo pogodbene in zakonske obveznosti. Namenjamo ga za izplačilo osebnih dohodkov in za financiranje skladov. Čisti dohodek je dosežen v znesku 64.360.823,25 din in je za 32 odstotkov večji od lanskega in za 11 odstotkov od planiranega čistega dohodka.

Za osebne dohodke smo namenili 38.895.378,75 din oz. 19 odstotkov več kot v lanskem letu in za 4 odstotke manj kot v planu. Planirane višine osebnih dohodkov nismo dosegli, ker smo v I. tromesečju obračunavali osebne dohodke po lanskoletnih osnovah in jih povečali šele s 1. 4. 1979, tako da pričakujemo večje izplačilo šele v II. polletju.

Za sklade je namenjeno 25.465.444,50 din oz. za 60 odstotkov več kot v istem obdobju lanskega leta in za 63 odstotkov več kot po planu. To nam kaže, da je rezultat, dosežen v I. polletju, zadovoljiv.

V naslednjih tabelah smo prikazali podatke o ustvarjanju in razporeditvi dohodka po TOZD, TOK in DSSS. Rezultat poslovanja delovne organizacije je sestavljen iz rezultatov TOZD in prispevek vsake TOZD je pomemben za boljše gospodarjenje podjetja v celoti.

MILAN DRAGIŠIČ, dipl. oec.

TOK „GOZDARSTVO” Črnomelj: polletni poslovni uspeh

Konec julija se je sestal svet kooperantov TOK „Gozdarstvo” Črnomelj. Glavna in edina točka dnevnega reda je bil poslovni uspeh TOK ob polletju.

Računovodska služba nam je pripravila naslednje podatke o polletnem poslovnem uspehu: celotni prihodek

20.888.215,00 din

materialni stroški

12.681.161,30 din

amortizacija

17.794,00 din

dohodek

8.189.259,70 din

pododb. in zakonske obvez. iz dohodka

3.165.518,50 din

čisti dohodek

5.023.741,20 din

za osebne dohodke

1.484.239,10 din

za sklade

3.539.502,10 din

za rezervni sklad

204.731,50 din

za sklad skup. porabe stanov. del

86.852,00 din

za sklad skup. porabe prosti del

78.000,00 din

za poslovni sklad

3.169.918,60 din

O znesku 3.169.918,60 din je bilo na naši seji največ besed, saj iz poslovnega sklada svet kooperantov lahko izloči del sredstev za popravilo potov in doplačilo za odkupljen les.

DOPLAČILO ZA LES PO DEVETIH MESECIH

Mnenje sveta kooperantov je bilo, da se z doplačilom za les počaka do devetmesečnega obračuna, sredstva za popravilo raznih potov in vlak pa naj bi se delila le v manjših zneskih.

Morda bo kdo dejal, zakaj čakati naslednji obračun in se po devetih mesecih izvršiti doplačilo? Razlog je dokaj preprost. Na terenu ob kamionskih cestah je bilo ob koncu junija še 4073 m³ zaloge lesa, od tega 3215 m³ hrasta in drugih vrednejših listavcev. S prodajo teh zalog lahko pričakujemo še

DESET NAJBOLJ GOZDOVI-TIH DRŽAV V EVROPI

V posameznih evropskih državah je pokritost z gozdovi izražena v odstotkih naslednja:

1. Finska	65,8 %
2. Švedska	54,6 %
3. Albanija	46,3 %
4. Avstrija	43,6 %
5. Portugalska	35,3 %
6. Češka	34,7 %
7. Jugoslavija	34,2 %
8. Luksemburg	30,9 %
9. Bolgarija	28,5 %
10. Španija	28,5 %

Obilen obrod v semenski plantazi v Črmošnjicah pričakujem o čez kakih 15 let. Tale dva storžka na eni od cepljenih duglazij sta pa le že zelo zgodnja znanilca cilja, zaradi katerega je bila plantaža osnovana: pridobivanje dobrega duglazijinega semena. (Foto J. P.)

boljši poslovni uspeh, saj je ta les proizvajalcem oziroma kmetom kooperantom že plačan.

Svet kooperantov je razpravljal tudi o velikih zalogah lesa. Kar naprej imamo težave s prevozom hlodovine, ker prepotrebni kamionov primanjkuje na vsem GG. Vse kaže, da se bomo zalog v kratkem le rešili, saj nam bodo priskočili na pomoč s svojimi kamioni TOZD „Gozdarstvo” Črnomelj, Črmošnjice in Podturn.

PLAN BLAGOVNE PROIZVODNJE BO PRESEŽEN IN GOJITVENA DELA URESNIČENA, KOT JE PLANIRANO

Tok „Gozdarstvo” Črnomelj ima v planu za tekoče leto

14.999 m³ blagovne proizvodnje raznih sortimentov. Dosežena blagovna proizvodnja do konca junija znaša že 14.720 m³ ali 98 % plana. Vse kaže, da bo plan presežen, kar na drugi strani omogoča uresničitev vseh planiranih gozdnogojitvenih del.

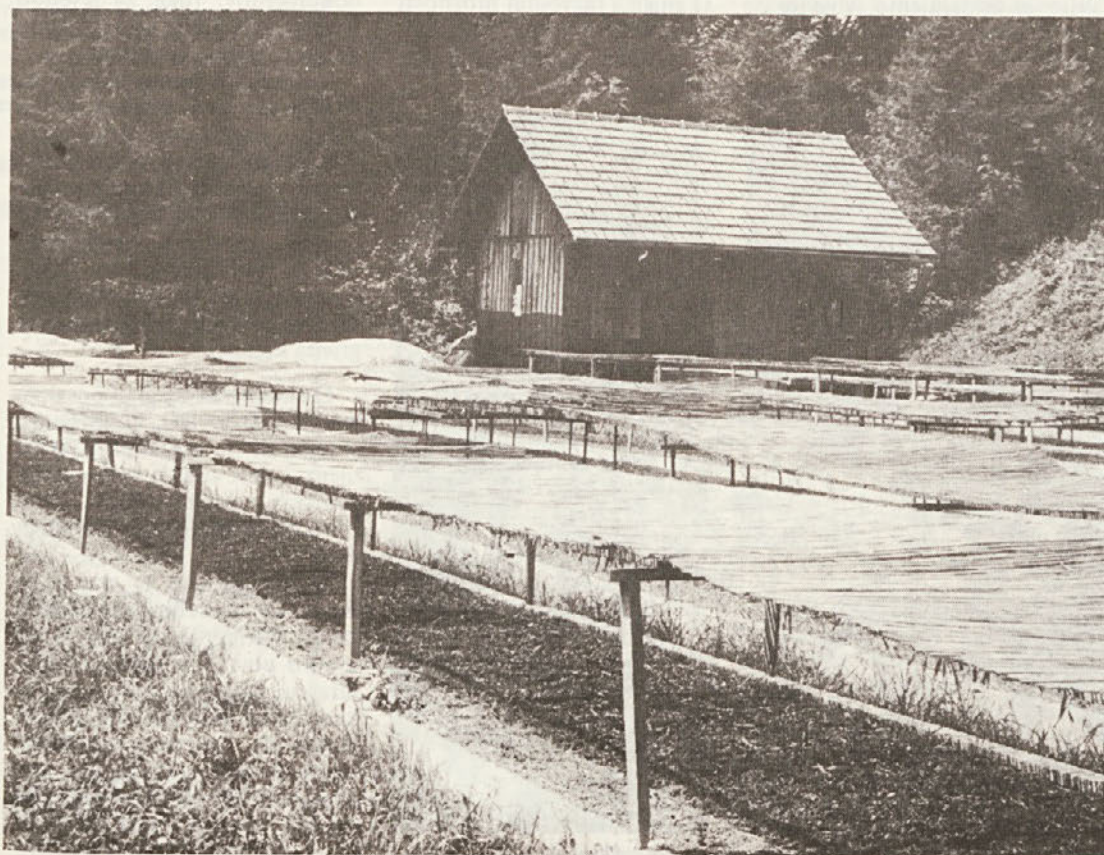
BOŽE VIŠKOVOLJ,
dipl. ing. gozd.

TOK „GOZDARSTVO” Novo mesto: uspešno polletje

Kakor vse temeljne organizacije gozdnega gospodarstva Novo mesto je tudi novomeški TOK dosegel v prvem polletju ugoden rezultat, ki je plod prizadevanja vseh članov in njihovega uspešnega dela. Celotnega prihodka je bilo v prvih šestih mesecih 30.586.715,45 din, za sklade pa 4.553.786,65 din, kjer je pristoja tudi biološka amortizacija. Svet TOK in člani kolektiva so na delnih zborih razpravljali o gospodarjenju in uspehih ter sprejeli začasno razdelitev sredstev na sklade. Blagovna proizvodnja (odkup) je bila uresničena s 75 %, gozdnogojitvenih del pa smo naredili 36 %. Izvršitev odkupa in gozdnogojitvenih del je pričakovana glede na sezonski značaj del, nakazuje pa tudi, da bo plan do konca leta v celoti dosežen.

Člani sveta TOK in člani kolektiva so mnenja, da bi zaradi dobrega rezultata kazalo del denarja dodatno namensko izločiti za popravila gozdnih cest in gradnjo vlak, saj so potrebe na tem področju velike. V ta namen bo imel svet izredno sejo in zavzel konkretna stališča. Bolj poglobljeno razpravo pa pričakujemo ob tričetrtletju in na običajnih jesenskih zborih kmetov – lastnikov gozdov.

RADOVAN LAPANJE, dipl. ing.

Pogled na zasenčenje gredic in na barako za orodje v drevesnici Gradac. (Foto J. P.)

Nov srednjeročni načrt nastaja

Prav v tem času smo pred petimi leti začeli razmišljati o načinu izdelave prvega srednjeročnega načrta razvoja naše delovne organizacije za obdobje 1975 do 1980. Do takrat smo izdelovali desetletne gozdnogospodarske načrte in na osnovi le-teh letne plane poslovanja. Ob sprejemanju izhodišč za letni plan in še posebej, ko smo se odločali za naložbe, smo slišali pripombe, da nam manjka še plan poslovanja za večletno obdobje. Potrebe po srednjeročnem planiranju so pri nas v gozdarstvu obstajale že dolgo, zlasti zaradi gradnje gozdnih cest, osnovanja intenzivnih nasadov, zelo različnih pogojev gospodarjenja v posameznih gozdnih obratih, obsega gozdnogojitvenih del in drevesnic ter zaradi virov financiranja.

Do enakega spoznanja o nujnosti srednjeročnega planiranja smo prišli tudi na ravni celotne družbe, kar daje planiranju še toliko večji pomen. Problemov, ki jih je mogoče reševati v okviru celotne družbe s srednjeročnim planiranjem, je veliko.

O nekaterih poslušamo in bomo vsak dan. To so vse slabša akumulativna sposobnost gospodarskih organizacij, zapiranje delovnih organizacij in celo TOZD v okviru DO v svoje kroge, poslovanje z izgubo in n. pr. nepokrite investicije.

Zaradi nastajanja vse večje potrebe po planiranju z gospodarskega vidika in z razvojem samoupravljanja še z družbenega, smo na osnovi vnaprej začrtanih izhodišč v ustavi in v zakonu o združenem delu sprejeli zakon o temeljnih sistema družbenega planiranja. Po tem zakonu je temeljni plan gospodarskega in družbenega razvoja

srednjeročni načrt za dobo petih let z naslednjimi načeli:

prvič, nosilci planiranja so delavci TOZD. Seveda pa se TOZD ne pojavlja kot izolirana proizvodna in gospodarska celica, ampak kot celica, ki je vpeta v vse odnose v proizvodnji in v celotni družbeni reprodukciji.

Drugič: planira se zlasti dohodek. Obsega tako planiranje pogojev in osnov za doseganje in večanje dohodka, kot njegovo razporejanje za osebno, skupno in splošno porabo, za razširitev materialne osnove združenega dela in rezerve.

Tretjič: obvezno je usklajevanje interesov pri planiranju s samoupravnimi sporazumi in z družbenim dogovarjanjem. Plan, ki ni usklajen s plani drugih organizacij in z interesi celotne družbe, še ni plan, kajti le na tak način, da delavci pri planiranju usklajujemo svoje interese, lahko preprečujemo o gospodarske in druge motnje. S tem zagotavljamo enakopravnost

v medsebojnih družbeno-ekonomskih odnosih in uresničujemo načelo delitve po delu. Tako bomo odpravili cene, saj upravljamo vsak po en del skupnega, družbenega, našega, ne „njihovega“ imetja in slabo delo sosedu gre na račun mojega žepa in obratno.

Četrtič: planiranje je sočasno in neprekinjeno. Usklajevanje je možno, če vsi hkrati pripravljamo plane:

In petič: osnova vseh planov je samoupravni sporazum o osnovah plana za srednjeročno obdobje. Sporazumi zagotavljajo, da bodo plani TOZD tudi uresničeni.

Kako do osnutka srednjeročnega načrta TOZD in delovne organizacije?

V skladu z zakonom o planiranju, ki določa tudi oblikovanje, sprejemanje in izdelavo srednjeročnih planov ter samoupravne organe, poslovodne organe in strokovne službe, ki se vključujejo v posamezne faze planiranja, moramo naštetih še vse aktivnosti, potrebne za izdelavo srednjeročnega načrta:

1) sklep o pripravi plana z delovnim programom pripravljanja plana,

2) analiza izvršitve tekočih planov poslovanja,

3) analiza razvojnih možnosti za prihodnje plansko obdobje,

4) skupna metodologija planiranja poslovanja v DO.

5) smernice za plan TOZD in DO,

6) elementi za sklepanje samoupravnih sporazumov o osnovah planov,

7) elementi za sklepanje dogovorov o osnovah družbenih planov občine,

8) samoupravni sporazum o skupnih osnovah plana DO,

9) plan poslovanja TOZD in 10) plan poslovanja delovne organizacije.

Naštete dejavnosti predstavljajo postopek planiranja, ki smo ga že z zakonom razdelili na več stopenj. Rezultat takšnega postopka je osnutek srednjeročnega načrta TOZD in delovne organizacije.

Izdelava srednjeročnega plana je glede na vsebino, število planskih dokumentov, ki jih moramo predhodno izdelati in število delavcev, ki bodo sodelovali v celotnem postopku, precej obsežna in zahtevna naloga. Opravili jo bomo lahko dobro in v določenem roku, ker smo določili posebno delovno skupino in odgovornega delavca v vsaki TOZD in delovni skupnosti s sklepom o pripravi plana, ki so ga sprejeli člani vseh delavskih svetov v maju. Sestavili smo tudi „delovni program pripravljavanja plana“, ki zajema seznam vseh planskih dokumentov, roke za izvedbo posameznih nalog in odgovorne delavce, organe ter službe.

V kratkem bomo izdelali za TOZD že prvi planski dokument, „presojo izvršitve tekočih planov“, ki jo bomo potrebovali v naslednji stopnji procesa planiranja, ko se bomo lotili „ocene razvojnih možnosti“ TOZD. Ko bomo oba dokumenta sprejeli na delavskih svetih, bo prvi del delovnega programa končan.

O smernicah za plan posamezne TOZD in DO, ki jih bomo sprejemali z osebnim izjavljanjem, kakor tudi o vseh ostalih planskih dokumentih, bomo poročali v naslednjih številkah lista.

Sedaj, ko smo se vsaj malo seznanili z vsebino srednjeročnega planiranja, ki smo jo na kratko povzeli iz zakona o planiranju, lahko na koncu še enkrat omenimo vse tri plane: desetletni gozdnogospodarski načrt služi kot podlaga za srednjeročni ali temeljni plan, ki zajema obdobje petih let in še letni plan poslovanja, s katerim planiramo izvajanje srednjeročnega plana razvoja TOZD.

JANEZ RUSTJA

Pravočasno čiščenje bukove gošče je za razvoj dobrega gozda odločilno. Za tako delo so potrebne izkušnje in strokovno znanje. Od časa do časa se zato gozdarji dobijo na praktičnih vajah, da izmenjajo in obogatijo svoje izkušnje. Na sliki skupina logarjev pri čiščenju v okolici Dol. Toplic leta 1959. Spredaj levo je upokojeni logar Ludvik Oblak. — (Foto Mirko Bajt)

Na fotografiji je drevesnica Gradenc I. pri Žužemberku (l. 1959). Spominja nas na veliko število majhnih, po nekaj arov velikih drevesnic, v katerih smo takrat vzgajali sadike gozdnega drevja. Vse delo je bilo treba opraviti ročno. Sedaj imamo 3 – 7 ha velike drevesnice in s stroji opravljamo vse od oranja preko sadnje do izkopa sadik. — (Foto: Mirko Bajt)

S strokovno ekskurzijo na Norveškem

Od 5. 6. 1979 do 11. 6. 1979 je bila organizirana za računovodje Gozdnih gospodarstev SR Slovenije strokovna ekskurzija po Norveškem, katere sem se udeležil tudi jaz.

Odpovali smo v torek, 5. 6. 1979 z letalom iz Zagreba proti Kopenhagnu, od koder smo nadaljevali pot v Oslo, glavno mesto Norveške, ki ima okrog 650.000 prebivalcev.

Ko smo pripotovali v Oslo, je bila temperatura 32°C, kar je ob tem času na Norveškem izredno. V Oslu smo bili dva dni. Ogleдали smo si mesto in njegove znamenitosti, od katerih so bile najbolj zanimive park, drevo življenja ter mestna hiša.

V mestni hiši smo videli darila vseh državljanov, ki so obiskali Oslo, med

drugim tudi skulpturo, ki jo je Oslu podaril predsednik Tito ob obisku leta 1965.

V pogovoru smo se seznanili, kako je organizirano gozdarstvo zasebnega sektorja na Norveškem. Sprejel nas je in nam predaval predsednik združenja gozdnih posestnikov Norveške. Obiskali smo veliko žago, kjer razen žaganega lesa izdelujejo tudi druge lesne izdelke. Delo na žagi je izredno mehanizirano, tako da je delavcev zelo malo.

Po dveh dneh bivanja v Oslu in v njegovi okolici smo se napotili z avtobusom do Bergena, ki je drugo mesto po velikosti na Norveškem. Bergen je oddaljen od Osla okrog 600 km. Vožnja je bila zelo zanimiva. Ogleдали smo si južni del Norveške, kajti Oslo in Bergen sta na jugu Norveške. Južni del Norveške je pokrit predvsem z gozdovi iglavcev. Zanimivo je, da so veje iglavcev pobešene navzdol, zaradi podnebnja (sneg), v katerem rastejo. Na poti smo si ogledali žičnico, s katero v zelo težkih razmerah spravljajo les. Pa vendar je spravilo dokaj učinkovito, saj z žičnico upravljajo po radiu. Na koncu žičnice je stroj za kleščanje vej, ki zahteva hkrati delo dveh žičnic, kajti zmogljivost stroja je tolikšna, da se ne izplača uporaba stroja z eno žičnico. Stroj upravlja samo en delavec, ki sprejme pripljan les, ga vpiše v knjigo in s tem prevzame, oklesti hlod in ga sortira. Od tu ga s kamionom prepeljejo v nadaljnjo predelavo.

V nadaljevanju poti proti Bergenu po planinskih predelih nismo videli gozdov, drugega rastlinstva pa tudi ne, ker je bilo vse pod snegom. Spremljal nas je predstavnik firme Per Igland, ki nam je pojasnjeval vse zadeve, za katere smo se zanimali. Tako je govoril o vodnem režimu Norveške, ki je zelo bogat, saj se s hribov steka velika količina vode, ki jo uporabljajo za pridobivanje električne energije. Norveška je sicer v

celoti pokrita z granitom, tako da je tektonsko zelo stabilna. Z granita se zalivajo velikanski slapovi vode proti morju. Enakih slapov verjetno ni mogoče videti nikjer drugod.

Zanimiva je na Norveškem arhitektura. Skoraj 95 % stavb po vaseh je izključno iz lesa. Take stavbe zdržijo več kot 100 let. Predstavnik firme Per Igland nam je povedal, da ima on prav tako leseno hišo, staro nad 100 let, ki je še zelo dobro ohranjena. Hišo ogreva z električno energijo, ki je na Norveškem zelo poceni. Tudi za kakšno onesnaževanje vode ne vedo, ker je Norveška

po površini zelo velika, prebivalcev pa ima okrog 4,5 milijonov, torej je redko naseljena, pretok vode pa je zelo hiter.

Po dveh dnevih potovanja z avtobusom smo prišli v Bergen, ki je veliko pristanišče. Najprej smo si ogledali Hanzeatski muzej. To je še sedaj skupina popolnoma lesenih hiš, katerih lastniki so bili nemški trgovci, ki so imeli del mesta v svoji lasti. V teh stavbah so živeli samo moški brez svojih družin. Bergen je v preteklosti vsakih 100 let gorel, ker so bile stavbe popolnoma iz lesa in zelo blizu ena drugi. Zato je varstvo pred požarom v teh hanzeatskih stavbah bilo zelo pomembno. Zanimive so tudi knjigovodske knjige, ki so jih vodili v takratnih trgovinah.

Tudi bergenski akvarij je zelo bogat.

Na Norveškem so bili tedaj polarni dnevi, kar pomeni, da je noč trajala le 4 ure, od 22. do 2. ure zjutraj. Sonce zaide ob 21.30, vendar ob 22. uri zvečer še vedno ni bilo mračno.

Iz Bergena smo se vračali proti Oslu z ladjo po največjem fjordu Norveške. Vožnja je trajal 7 ur. Na ladji smo spoznali nekega Slovenca, ki je od leta 1956 v Ameriki, za ženo ima Norvežanko in je prišel k njenim na obisk. Sicer pa je doma iz Ambrusa. Zelo dobro še govori slovensko, sedaj ima ameriško državljanstvo in občasno pride tudi v Jugoslavijo. Zaposlen je kot mehanik na neki žagi v Ameriki. Pogovor z njim je bil zelo zanimiv in tako zanj kakor za nas je bilo to srečanje na ladji pravo doživetje.

Ko smo končali potovanje z ladjo po fjordu, smo se eno uro peljali z gorsko železnico. Spet smo lahko opazovali zelo velike in zanimive slapove. Tudi naprej proti Oslu smo potovali z vlakom. V Oslu smo prespali, naslednji dan pa smo iz Kopenhagna pripotovali z letalom v Zagreb, kjer nas je že čakal Kompasov avtobus.

MILAN DRAGIŠIĆ, dipl. oec.

(Iz Pavlihe)

RAZTOVORILI SO MI HRBET — DA BI ME LAZJE VPREGLI V VOZ!

RAZLIKA MED SNOBOM IN BIROKRATOM JE V TEM, DA SNOB RAZSIPAVA S SVOJIM DENARJEM, BIROKRAT PA Z DRUŽBENIM!

MNOGI HOČEJO GOLO RESNICO SAMO ZARADI GOLOTE!

NIČ VEČ NE PLAVAM V DOLGOVIH — UTAPLJAM SE V NJIH!

KDO PRAVI, DA NI KANIBALOV — ŽIVEGA SO ME POŽRI!

S. R.

Pred desetimi, petnajstimi leti so tovarne celuloze najraje sprejmale les iglavcev, les listavcev pa le bolj v sili. Pri prevzemu bukovine so bili zelo zahtevni: bukove cepanice je bilo treba obeliti skorje in celo ene letnice lesa. To pa je bilo takrat mogoče samo ročno. Na sliki sta makljača tedanjega gozdnega obrata Novo mesto (spredaj Uzman) ob značilnih stolicah, s katerimi so si delavci nekoliko olajšali težko delo. Delavci, ki jim je šlo zelo garaško delo od rok, so na dan omakljali 3 – 5 prn bukovih cepanic. Včasih so jih roke tako bolele, da še zaspati niso mogli. V enem samem letu je gozdno gospodarstvo oddalo blizu 18.000 prn bukovih celuloze!

Sedaj se je seveda marsikaj spremenilo. Listavci postajajo za celulozo enako cenjeni kot iglavci, povpraševanje po lesu listavcev je vse večje, maklanje pa sploh ni več potrebno. Lupljenje skorje opravijo v tovarni celuloze Krško v velikih bobnih strojno.

(Julija 1968, foto Mirko Bajt)

Primerjava doseženih uspehov poslovanja v prvi polovici leta z načrtovanimi

di sezonskega značaja proizvodnje (listavci, potem iglavci) in izkušenj iz prejšnjih let je rezultat v resnici dosti boljši, kar bomo gotovili pri 9-mesečnem obračunu.

JANEZ RUSTJA

V priloženi tabeli navajamo rezultate gospodarjenja za posamezne TOZD, skupaj za vse TOZD gozdarstvo, TOZD „Gradnje“, TOK ter DSSS. Iz nje razberemo indekse, ki smo jih izračunali na osnovi primerjave dveh absolutnih podatkov: doseženo, planirano. Planirane podatke za leto 1979 smo zaradi primerjave s polletnim obdobjem delili z dva. Na primer: indeks 100 za celotni prihodek pomeni, da je doseženi celotni prihodek enak planiranemu.

Iz tabele je razvidna tudi delitev čistega dohodka, določena v planu, in delitev doseženega čistega dohodka, ki izhaja iz knjigovodskega obrazca bilanca uspeha: izplačani osebni dohodki, porabljena sredstva za sklad skupne porabe in ostanek sredstev za rezervni sklad, posojila za nerazvite, združena sredstva in lastni poslovni sklad. O pravi delitvi čistega dohodka pa bodo odločali samoupravni organi na osnovi poglobljene ana-

lize uspešnosti gospodarjenja, upoštevajoč tudi pravilnik o delitvi sredstev za osebne dohodke ter nujno potrebnih sredstev za nabavo nove opreme, izgradnjo gozdnih cest podjetja, itd. Pri analizi uspešnosti poslovanja ne smemo izhajati iz bilance celotnega podjetja, temveč iz prikaza uspešnosti za posamezno TOZD in TOK, oziroma skupaj za TOZD gozdarstvo, ki jih med seboj povezujejo vlaganja v gozdno biološko proizvodnjo in izenačevanje pogojev gospodarjenja na osnovi planirane rente.

V ta namen prikazujemo v priloženi tabeli tudi ostanke čistih dohodkov za sklade ali dobičkov v absolutnih vrednostih, da lahko ugotovimo, kaj pripada posamezni TOZD in kaj posameznim TOK. Dobiček TOZD je za polovico manjši od TOK. Če ga razdelimo na rezervni sklad, posojilo za nerazvite, združena sredstva in na sredstva za investicije, ostane za osebne dohodke zelo malo. Toda zara-

Zap. št.	ELEMENTI	TOZD N.m.	TOZD Str.	TOZD Podt.	TOZD Črmoš.	TOZD Črnom.	SKUP. TOZD-i	TOZD Grad.	TOK N.m.	TOK Črnom.	TOK Trebn.	DSSS
1.	Celotni prihodek	99,2	115,8	96,5	95,8	90,6	100,9	89,6	151,0	148,5	155,3	93,7
2.	Materialni stroški	93,0	121,9	94,7	97,9	62,1	98,4	43,9	146,4	142,0	168,3	73,4
3.	Amortizacija	92,0	95,8	90,5	91,9	93,6	92,6	90,3	65,6	118,6	99,6	90,4
4.	Dohodek	105,1	111,0	97,9	94,8	109,6	103,4	138,9	159,8	159,7	141,6	101,5
5.	Pogodb.in zakon.obvezn.	112,7	103,0	91,9	89,2	108,0	98,8	152,7	109,9	109,5	135,4	72,7
6.	Čisti dohodek	102,1	116,3	103,2	98,8	110,2	106,3	135,0	221,2	224,8	145,3	105,5
7.	Za osebne dohodke	89,4	96,7	91,1	97,2	95,4	93,7	91,2	98,2	89,7	84,5	89,9
8.	Ost.ČD za skl.-dobiček	154,0	166,4	141,2	104,9	187,4	151,0	269,2	745,2	608,8	380,0	209,8
a)	sklad skup.porabe	58,3	60,4	54,5	72,9	73,4	62,5	54,9	56,1	69,4	57,6	209,8
b)	rezervni sklad	105,6	111,0	97,9	94,8	116,7	104,5	138,9	159,8	159,7	141,6	-
c)	sklad TOZD in sred.druž.	857,5	321,4	417,3	193,5	4005,6	438,2	672,4	-	1469,9	2378,6	-
	Ost.ČD za skl.-dobiček	2509039	3700693	2873928	1322031	2019997	12425688	1884659	4553787	3539502	1623541	1438267
a)	sklad skup.porabe	678599	637130	653843	519730	609445	3098747	207326	265872	164852	166066	1438267
b)	rezervni sklad	304328	366774	388918	246905	254999	1561924	127275	286514	204732	116739	-
c)	skl.TOZD in sred.druž.	1526112	2696789	1831167	555396	1155553	7765017	1550058	4001401	3169918	1340736	-
Struktura čist.dohodka:												
Določena v planu:												
	- osebni dohodki	80,4	71,9	75,9	79,3	83,9	78,1	75,4	81,0	74,0	79,4	87,0
	- skl.skupne porabe	14,0	13,3	14,2	11,7	12,4	13,2	13,3	14,7	10,6	13,9	13,0
	- ost.ČD za akumulacijo	5,6	14,8	9,9	9,0	3,7	8,7	11,3	4,3	15,4	6,7	-
Razvidna iz pollet.bilance:												
	- osebni dohodki	70,4	59,8	67,1	78,0	72,7	68,8	50,9	36,0	29,5	46,2	74,1
	- sklad skupne porabe	8,0	6,9	7,5	8,7	8,2	7,8	5,4	3,7	3,3	5,5	25,9
	- ost.ČD za akumulacijo	21,6	33,3	25,4	13,3	19,1	23,4	43,7	60,3	67,2	48,3	-
Kazal.uspeš.poslovanja:												
Čisti dohodek na delavca												
	- planirano	69195	77713	74214	70609	65783	71513	74869	76534	79830	76964	90686
	- doseženo	75688	92158	82339	71450	73939	79316	119995	182346	193221	111821	100911
	- indeks (dos.:plan)	109,4	118,6	110,9	101,2	112,4	110,9	160,3	238,3	242,0	145,3	111,3
Proizvodnja v m³												
	- planirano	10438	13035	17500	12867	9109	62949	-	13466	7500	4999	-
	- doseženo	10762	13900	16570	11565	7935	60732	-	20572	14720	8665	-
	- indeks	103,1	106,6	94,7	89,9	87,1	96,5	-	152,8	196,3	173,3	-
Prodaja v m³												
	- planirano	10438	13035	17500	12867	9109	62949	-	13466	7500	4999	-
	- doseženo	10707	15388	15720	12048	9562	63425	-	20009	10797	7527	-
	- indeks	102,6	118,1	89,8	93,6	105,0	100,8	-	148,6	144,0	150,6	-
Prodajne cene												
	- planirano	922,48	1040,69	1110,53	1049,76	840,03	1013,32	-	1275,59	1580,40	1073,35	-
	- doseženo	932,93	1000,66	1112,44	921,01	879,69	983,49	-	1291,31	1717,10	1179,60	-
	- indeks	101,1	96,2	100,2	87,7	104,7	97,1	-	101,2	108,6	109,9	-

Janez Rustja

Izobraževanje odraslih – naša pravica in hkrati dolžnost

Izobraževanje odraslih postaja povsod po svetu ena izmed prednostnih družbenih dejavnosti. Znanstveno – tehnični in tehnološki napredek narekujejo vedno večjo potrebo po človekovem znanju. Tudi v gozdarstvu, zlasti pa v lesni industriji, za katero proizvajamo surovine, je dosežen velik tehnološki napredek. Vsak delavec mora temu slediti. To pa lahko dosega le s širjenjem in poglobljanjem znanja.

Delo v gozdu je zelo zapleteno in odgovorno zlasti pri negi gozdov. Gre za delo in posege, ki imajo dolgoročne posledice. Pri nas še ni zaposlenih toliko gozdarskih tehnikov in inženirjev, da bi lahko vsa dela neposredno vodili, zato morajo naloge temeljito poznati delavci, ki ta dela konkretno opravljajo.

Vprašanje je, če so vsi delavci veščiji tega dela. Ko delavec poseka drevo, mora poznati tehnologijo lesne predelovalne industrije, če ga hoče pravilno k rojiti oziroma razžagati. Voznik, ki bo spoznal pomen uporabe lesa, ne bo skladal na kamionski cesti na en kup les, ki je glede na uporabo različno ovrednoten in namenjen različnim uporabnikom. Zato je izobraževanje objektivna, družbena in življenjska potreba. To pomeni, da vzgoja in izobraževanje ne moreta biti omejena le na mladino, temveč sta tudi nujno potrebna odraslim. Zato danes obravnavamo izobraževanje kot človekovo pravico in obveznost oziroma dolžnost.

Naša družba pa ne potrebuje le dobrega delavca-strokovnjaka

v določenem poklicu, temveč tudi razgledanega in ustvarjalnega delavca samoupravljalca s številnimi zadolžitvami, ki jih ima v družbenem in zasebnem življenju.

V gozdarstvu smo se doslej trudili, da glede izobraževanja napredujemo. Nekoliko smo uspeli. Vendar vsega še nismo naredili. Ne gre za finančne težave. Gre več ali manj za našo miselnost, ki jo v praksi uresničujemo s tem, da se zadovoljimo z vsakim na novo sprejetim

delavcem, ne meneč se za njegovo znanje. Samo kratki tečaji za pridobitev osnovnega znanja za vamo delo so vse premalo. Delavec mora poleg varnostnih ukrepov poznati tudi druge naloge, da bo delo strokovno pravilno in pravočasno opravil.

Zaradi vsega tega smo zaprosili gozdarsko izobraževalno skupnost, da pripravi za različna opravila in naloge prirejene učne programe. Taki učno vzgojni programi so za nekatere poklice že pripravljani, drugi pa

bodo v letošnjem letu. Učno vzgojni program bo moral obvladati vsak delavec, če bo hotel opravljati določeno nalogo ziroma opravilo.

Zaradi spoznanj o pomenu znanja, ki je osnova za pravočasno in kakovostno opravljeno delo, smo se z večjim optimizmom lotili načrtovanja izobraževanja v naslednjem srednjeročnem načrtu. V obdobju 1981 – 1985 bomo sprejeli na novo v delovno organizacijo 6 dipl. gozd. inženirjev, 7 gozd. inženirjev, 20 gozdarskih tehnikov, 75 gozdnih delavcev, 18 traktoristov, 9 šoferjev, 3 kuharice, 1 snažilko, 2 dipl. ekonomista, 10 ekonomistov, 9 ekonomskih tehnikov, 4 strojepiske, 2 mine-rja, 1 gradb. delovodja, 9 cesta-

Z mehanizacijo v gozdarstvu smo napredovali in še napredujemo. Za podiranje oreha pa je običajno le potrebno še več moč. (Foto Uroš).

35 ods. naglušnih – preventiva šepa!

Zadnji obdobji posebni zdravstveni pregledi 284 naših delavcev so pokazali, da je kar 100 med njimi ali 35 % naglušnih. Od tega odpade 22 primerov na začetno, neznatno poslabšanje sluha, 47 primerov je lažjega značaja, 8 primerov je na meji med lažjo in srednjo stopnjo, v 19 primerih gre za srednje težko okvaro sluha in v treh primerih za težjo kvaro.

V primerjavi s stanjem ob zdravstvenih pregledih v letu 1976 se je stanje poslabšalo.

Tedaj smo zabeležili 50 primerov poklicnih obolenj slušnih organov, sedaj pa jih je, skupno s starimi primeri, že okrog 80. Nekaterim se je stanje sluha od pregleda v letu 1976 poslabšalo. Čeprav je 62 primerov slabšega sluha zelo lahkega ali lahkega značaja, je rezultat porazen. Če bo šlo tako naprej, bodo v nekaj letih prav vsi gozdni delavci, predvsem sekači, naglušni.

Kaj pa preventiva? Delavci imajo na razpolago sredstva za zavarovanje sluha, žal

pa jih, z različnimi izgovori, še vse premalo uporabljajo. Vse kaže, da samo opozorila ne zaležejo, odgovorni kadri TOZD in še posebno delovodje pa niso dovolj vztrajni in dosledni pri zahtevah, da bi delavci sredstva za zavarovanje sluha redno uporabljali.

Tako ne more iti več dalje in odgovorni vodje TOZD morajo z vsemi razpoložljivimi sredstvi zagotavljati, da bodo delavci pri delu v ropotu uporabljali sredstva za zavarovanje slušnih organov.

BOGOMIR ŠPILETIČ,
varn. ing.

in 1 mehanika. Nekatere delavce bomo pridobili s štipendiranjem, druge pa neposredno iz osnovne šole ali iz drugih delovnih organizacij. Vsi ti delavci in vsi že zaposleni, predvsem mlajši delavci do 40. leta starosti pa tudi starejši delavci, ne glede kakšne naloge in opravila opravljajo, se bodo morali izobraževati ob delu po prej navedenih prirejenih učnih načrtih. Tudi te učne načrte bo potrebno znova dograjevati in izpopolnjevati.

Čeprav počasi, se vendar v nas čedalje bolj pogloblja prepričanje o potrebnosti izobraževanja. Sprejmimo to ne kot breme, ampak kot nujno potrebo za vsestranski razvoj posameznika in naše socialistične družbe kot celote!

FRANC MARKOVIČ

Iz lastne prakse: o premerki in še kaj

Dandanes, ko na področju raznih tehničnih izboljšav doživljamo korenite spremembe, tudi gozdarstvo pri tem ni izjema.

Mislil pa, da smo v vnemi za doseg izboljšav preveč zane-marili vprašanje ugotavljanja lesne mase, t.j. večkratnega merjenja lesa. Še več! Priprava (premerka), kakršna je sedaj pri nas v rabi, se ni spremenila že dolgo in je zastarela. V šoli smo se učili, da mora imeti vsaka dobra premerka vsaj deset dobrih lastnosti; z gotovostjo lahko trdim, da jih sedanja nima.

Nova premerka zelo zelo nerada teče, zaradi česar je možnost netočnega merjenja velika; uporabnik jo mora namreč siloma odpirati in nato tudi stiskati (to lahko potrdijo vsi, ki z njo delajo). Vsakdo pa, razumljivo, hoče, da bi premerka tekla gladko, zato jo še posebej razteguje in stiska, zaradi česar lahko pride do okvare, da se nepomični krak razmaja.

Mislil, da mazanje priprave ne pride v poštev iz higienskih razlogov, ker si pri tem delavec lahko umaže obleko ter papir, ki ga pri delu uporablja (števničnico, prevoznico ali odpremnico).

Res pa je, da se s premerko dostikrat slabo ravna. To lahko vidimo pri nekaterih manipulantih, ki jo zatikajo kar ob kabino tovornjakov in tako je izpostavljena še vremenskim razmeram. Slišali in brali smo o novi pripravi, namenjeni za merjenje, ki pa je precej draga; morda se zadeva prav zato ne premakne z mrtve točke? Če je cena glavni kamen spotike, po-

tem bi bilo morda bolje, da bi zaenkrat kupili le nekaj teh naprav (za odkazovanje ali v taksacijske namene).

Brez dvoma je uporaba premerke danes še vedno nujnost, predvsem pri prevzemu, oddaji in odpremi.

Namesto dosedanjega dragega prevzema po sortimentih bi bilo treba uvesti čimprej prevzem po odkazanih drevesih. Tudi o tem načinu prevzema smo že govorili, zato upravičeno sprašujem, zakaj še nismo uvedli takšnega načina.

Nujno moramo začeti z racionalizacijo tega dela. Upam, da bomo omenjene težave v čim krajšem času rešili, toda nekdo se mora za to zavzeti.

FRANC ČIBEJ

Delavki sta se za hip zravali od pletve štiriletnih sadik v drevesnici Struga. (Foto J. P.)

Čez noč posajeni borovci...

Nasad gozdarskih šal je skoraj sleherni dan gostejši za sadiko ali še več. Ničkolikokrat

pomagajo pri tem tudi lastniki gozdov. Tako je bilo pred dvajsetimi leti, ko smo v brusniški okolici sadili gladki bor.

Kmet iz Loke je imel kar precejšen „tal“ slabe hoste v Žerjavinu.

Naleteli smo nanj, ko je odvažal drva iz svoje siromaščine. „Krščen duš,“ je preklinjal, „kdaj le bo to zrastle, da bo kaj videti, posekati, kakšen sold stisniti?!“

Drugi dan je bil spet v hosti. Ko je prišel do svoje parcele, bi ga skoraj zadelo. Sami, kar do dva metra in pol visoki borovci so se mu košatili v presenečeni brk. „Hudiča, stavim, da je bil še snoč kaj tod moj tal, zdaj ga pa ni.“

Koliko časa je potreboval, da je prišel do sape, ne vemo. Saj res ni kar tako, če ti hosta čez noč zraste! Takrat se nam je posrečilo iz sosednje parcele v enem dnevu presaditi tiste borovce.

Takšni čudeži bi še danes hodili prav!

UROŠ

Okrogli iz naših vrst

Gozdar je prišel precej vinjen domov. Radoveden, kakšen je, se je hotel pogledati v ogledalo. Toda namesto ogledala je prijel za krtačo: „Hudiča, k brivcu moram!“ je vzkliknil.

„Kam pa tako hitiš, Nace?“
„Za nekaj milijončkov grem najet posojilo, da bo moj OD videti na plačilni listi manjši...“

CESTA ŠKAVLE – LIPOVEC

Gradnja gozdne ceste Škavle – Lipovec dobro napreduje. Predvidoma bo v drugi polovici avgusta usposobljena za prevoz. Dokončno gramoziranje bo izvršeno jeseni.

J. V.

DOLENJSKI GOZDAR

Glasilo izdaja delavski svet gozdnega gospodarstva Novo mesto – Odgovorni urednik ing. Janez Penca. Uredniški odbor: Franc Markovič, ing. Jože Falkner, ing. Jernej Piškur, ing. Slavko Klančičar, Janez Šebenič, ing. Tone Šepc, ing. Jože Vidervol in ing. Tone Hočevar – Izhaja enkrat na mesec v 2000 izvodih. – Uredništvo: Novo mesto, Gubčeva 15 – Časopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list Novo mesto – Tisk: Knjižgotisk Novo mesto – Na osnovi ustreznega dokumenta prosto plačila prometnega davka.

Vabimo vas na

hortikulturno razstavo GOZD – GOBE – CVETJE

ki bo v športni dvorani Marof Novo mesto od 8. – 10. septembra 1979.

Razstava bo odprta prvi dan (8.9.) od 10. do 20. ure, ostala dneva pa od 8. do 20. ure.

POKROVITELJA: Tovarna zdravil „KRKA“ in Gozdno gospodarstvo Novo mesto

PROGRAM:

SOBOTA 8. septembra 1979:

ob 9. uri – otvoritev razstave s krajšim kulturnim programom.

ob 11. uri – sprejem sodelujočih in vrtnarjev iz LR Slovenije in Hrvatske (zdravilišče Dolenjske Toplice)

ob 13. uri – strokovna predavanja in izlet vrtnarjev v Kočevski Rog.

od 17. – 18. ure – predavanje z diapozitivi „Gobe in človek“; predaval bo dr. Dušan Vrščaj iz Ljubljane.

od 18. – 19. ure – Slavko Zgonc: Uspešna nega lončnic, okenskih in balkonskih rastlin.

NEDELJA, 9. septembra 1979:

od 10. – 11. ure – GG Novo mesto organizira strokovno predavanje o temi: Vloga gozda v našem prostoru. Predaval bo ing. Tone Hočevar.

od 11. – 12. ure – mag. Marjan Ravbar, dipl. ing.: Prostorsko planiranje v občini Novo mesto.

od 17. – 18. ure – ing. Jože Strgar: Ureditev predhišnih vrtov in zelenic.

PONEDELJEK, 10. septembra 1979:

od 10. – 12. ure – Zavod za prostorsko planiranje in GG Novo mesto organizirata posvetovanje o temi: Naše okolje v občini Novo mesto.

Vsa predavanja bodo v prostorih športne dvorane Marof Novo mesto.

Vse dneve razstave bo gorela oglarska kopa.

Vabijo:

Hortikulturno društvo

Gobarska družina

Tovarna zdravil „Krka“ in

Gozdno gospodarstvo Novo mesto